

Een nieuw Wmo beleidsplan

1. Wat voor en gemeenschap zijn we nu
2. Wat voor een gemeenschap willen wij zijn
3. Hoe ziet onze sociale kaart er uit

Dit zijn de vragen die er toe doen.

Binnen de gemeente Marum wordt al enkele jaren gesproken over een nieuw WMO beleidsplan. Het uitgangspunt is iedere keer dit in het verband van het Westerkwartier te schrijven. Als PvdA afdeling kunnen we hier mee leven maar voor ons is het van belang dat dit moet gebeuren op basis van een heldere visie. Waarom doen we de dingen.

Met dit artikel trachten we niet alleen richting te geven aan de te voeren discussie maar ook een beschrijving te maken van de uitgangspunten die hierbij van belang zijn

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. Deze wet maakt gemeenten verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning van mensen, met als doel dat mensen, ongeacht of zij een beperking hebben, mee kunnen doen aan de samenleving en zelfredzaam kunnen zijn. Met de invoering van de Wmo heeft de ontwikkeling naar een samenleving waarin 'gewoon' meedoen centraal staat een wettelijke basis gekregen. Een streven dat moet aansluiten bij de werkwijze van de gemeenten. Binnen ieder beleidsterrein streeft de gemeente er naar om regulier beleid zo vorm te geven dat het voor iedereen passend is. Alleen waar dit beleid onvoldoende aan de belangen van kwetsbare groepen tegemoet komt, is bijzonder beleid op zijn plaats. Met de Wmo is ook de stap gemaakt van verzorging naar ondersteuning om te kunnen participeren. Het gedachtegoed van de Wmo is gebaseerd op de gedachte dat beperkingen die burgers ervaren moeten worden gecompenseerd.

De Wmo schrijft voor dat gemeenten vierjaarlijks (met ingang van 1 januari 2008) een beleidsplan vaststellen waarin zij aangeven hoe zij de maatschappelijke ondersteuning in hun gemeente voor die periode vormgeven.

Eerste beleidsperiode 2008-2011

De visie van de gemeente Marum op de Wmo en de wijze waarop we in onze gemeente invulling geven aan het compensatiebeginsel is vastgelegd in het Wmo-beleidsplan 2008 – 2011.

Beleidsperiode 2012-2015

In de nieuwe beleidsperiode kan nader vorm en inhoud worden gegeven aan de doelstellingen en uitgangspunten van de Wmo. De inzet moet zijn om een aantal zaken te consolideren en te toetsen aan het ware karakter van de Wmo. Hierbij is aandacht voor de vraag of optimaal gebruik wordt gemaakt van de eigen kracht van mensen en of mensen voldoende zelfregie hebben.

Door een aantal landelijke ontwikkelingen zoals stelselherzieningen en decentralisaties, versoering van de AWBZ en de nadruk op de Kanteling van de Wmo is duidelijk dat de visie op de Wmo niet gewijzigd hoeft te worden, maar dat de gemeente verbindingen moet gaan leggen en een bijgestelde rol van organisaties en burgers zal vragen om de visie werkelijkheid te maken.

Uitgangspunten voor beleidsdoelstellingen

De Wmo is ondergebracht in tien prestatievelden. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan deze prestatievelden dient bij te dragen aan de visie, wat voor een gemeente, gemeenschap willen we zijn.

In het Wmo beleidsplan 2012 – 2015 worden de 10 prestatievelden op basis van een aantal belangrijke uitgangspunten uitgewerkt. Om in de toekomst volledig via deze uitgangspunten te kunnen werken is een veranderingsproces noodzakelijk. Het uitvoeringsplan hiervoor moet een nadere uitwerking krijgen in het beleidsplan Wmo 2012- 2015. De prestatievelden zijn:

- Bevorderen sociale samenhang en leefbaarheid
- Ondersteunen bij het opgroeien van kinderen en hun ouders
- Informatie en advies en cliënten ondersteuning
- Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers
- Bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer
- Verstrekken van voorzieningen voor mensen met een beperking
- Bieden van maatschappelijke opvang
- Bevorderen van Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)
- Bevorderen van verslavingsbeleid
- Aangepast wonen en wonen met zorg (alleen voor de provincie Groningen)

Eigen kracht

In de Wmo wordt de nadruk gelegd op de eigen verantwoordelijkheid van mensen in het zoeken naar oplossingen. De inzet om deze eigen verantwoordelijkheid te vertalen naar eigen kracht en medeverantwoordelijkheid.

Eigen kracht is wat iedere inwoner zelf kan en kan organiseren om te blijven meedoen.

Medeverantwoordelijkheid legt de verbinding van de inwoner naar de samenleving: wat kun je voor

elkaar doen, zowel in de eigen kring als in de bredere samenleving.

Bij het compenseren van beperkingen is het de rol van de gemeente om de inwoners te stimuleren de regie in eigen hand te nemen. De gemeente kan samen met de inwoners zoeken naar oplossingen en daarbij zijn mensen zelf verantwoordelijk voor het eigen leven en hun functioneren in de samenleving. Vanuit de Wmo zullen mensen worden aangesproken op die eigen verantwoordelijkheid met een nadruk op dat wat ze wel kunnen. De inzet is om inwoners, al dan niet met begeleiding, in hun eigen kracht te houden waarbij aangesloten wordt bij de persoonlijke situatie.

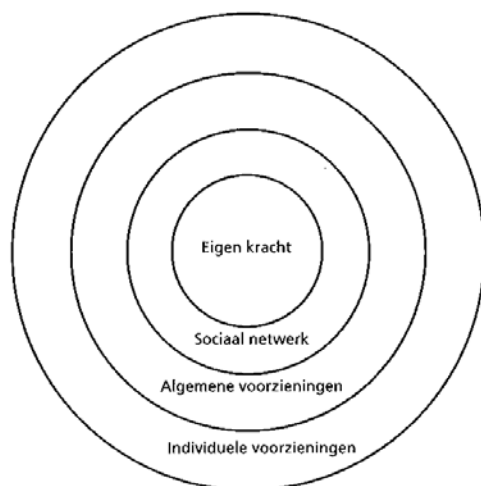
Van claimgericht naar resultaatgericht

Niet iedere inwoner is hetzelfde en niet iedereen met (ogenschijnlijk) dezelfde beperking heeft dezelfde ondersteuningsbehoefte. De Wmo biedt de mogelijkheid om tot individueel maatwerk te komen. Dit vraagt een andere manier van denken en werken om dat te bereiken: een kanteling in denken en doen waarbij maatwerk en zelfredzaamheid leidend zijn.

De Wmo verplicht gemeenten om samenhangend beleid te voeren om de participatie van haar burgers mogelijk te maken en te bevorderen. Er is een omslag in het denken nodig over de rol van de gemeente, van de burger en van betrokken maatschappelijke organisaties. Om participatie en zelfredzaamheid te stimuleren is het niet genoeg om voorzieningen te verstrekken en activiteiten of organisaties te subsidiëren. De Wmo vraagt om maatwerk en flexibiliteit bij de ondersteuning van burgers en om een verschuiving van individueel naar algemeen aanbod.

Een centraal concept in dit gekantelde denken is het denken in resultaten. Dit is een praktische vertaling van de compensatieplicht naar concrete resultaten. De manier waarop eenzelfde resultaat (bijvoorbeeld 'het kunnen wonen in een schoon en leefbaar huis') wordt bereikt kan sterk verschillen per situatie en per persoon. Wat er toe doet is of er een oplossing gevonden wordt die past bij de individuele situatie van de burger en die tevens leidt tot het bereiken van het resultaat. Op het niveau van de individuele burger betekent dit dat er meer nadruk ligt op de vraag wat iemand nodig heeft, dan op de vraag waar iemand recht op heeft.

Wanneer een inwoner zich meldt met een vraag zal in het eerste gesprek tussen de inwoner en professional in gezamenlijkheid worden vastgesteld wat de ondersteuningsbehoefte van de burger is (vraag verhelderen). Dit betreft zijn situatie in de brede zin, dus niet alleen zijn beperking. Onderdeel van deze fase is ook het bepalen van het resultaat. Nadat een burger samen met de professional tot een gezamenlijke beschrijving is gekomen, wordt er gezocht naar oplossingen. Er zijn vier typen oplossingen mogelijk: eigen kracht, sociale omgeving, algemene voorzieningen en individuele voorzieningen. Bij het bespreken van mogelijke oplossingen voor de ondersteuningsbehoefte van de burger komen deze achtereenvolgens aan bod. In onderstaande afbeelding is dat weergegeven als een aantal cirkels, waarbij de kern dus de eigen kracht van de burger is. Het geformuleerde resultaat zal in de meeste gevallen bereikt worden door een combinatie van deze vier mogelijke oplossingen. Individuele voorzieningen blijven nodig voor burgers met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Belangrijk is dat alle vormen van ondersteuning aan de orde gesteld worden. Als in het gesprek blijkt dat de eigen kracht, het sociale netwerk en de algemene voorzieningen onvoldoende mogelijkheden bieden om de burger passend te compenseren wordt een individuele voorziening aangevraagd.

Van nadruk op individuele voorzieningen naar nadruk op algemeen aanbod

In de vorige paragraaf is gesproken over vier typen oplossingen om het resultaat te bereiken dat de burger samen met de professional geformuleerd heeft. Wanneer de gemeente meer burgers wil stimuleren om op eigen kracht beperkingen te compenseren, dan is de ontwikkeling en innovatie van het in de gemeente beschikbare aanbod van algemene voorzieningen van groot belang. Immers, een breder, voorliggend algemeen aanbod betekent dat meer mensen zelfstandig een oplossing voor hun ondersteuningsvraag kunnen organiseren.

Algemeen toegankelijke voorzieningen bieden veel perspectief om op een laagdrempelige manier zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname te stimuleren. Bovendien kan van een algemeen aanbod een grote preventieve werking uitgaan. De inzet daarbij is dat voorkomen wordt dat burgers pas bij de gemeente of een professional aankloppen als het hen eigenlijk al over de schoenen is gelopen.

Daar waar op dit moment binnen het Wmo beleid van de gemeente nog sterk de nadruk ligt op individuele voorzieningen, zal de nadruk in de nieuwe beleidsperiode meer komen te liggen op het ontwikkelen van algemene voorzieningen.

Van curatie naar preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Met een zorgzame samenleving waarin ruimte is voor eigen initiatief ontstaat veerkracht en worden problemen voorkomen die mensen niet zelf kunnen oplossen. Als er hulp nodig is, dient deze zo vroeg en dichtbij mogelijk te worden geboden zoals bijvoorbeeld in het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Doel is dat mensen zo snel mogelijk op eigen kracht verder kunnen. De hulp wordt in principe ambulante geboden en is gericht op uitstroom. Het goed regelen van nazorg voorkomt terugval van mensen.

De inzet is om een afremmende werking te bewerkstelligen op zware vormen van zorg.

Maatschappelijke opvang is een vangnet, maar ook in dit domein wordt gestuurd op het 'voorkomen van erger' (bemoeizorg), herstel en uitstroom.

Daarnaast is preventief gezondheidsbeleid van belang om in een nog vroeger stadium te voorkomen dat mensen gezondheids- en verslavingsproblemen ontwikkelen met alle gevolgen van dien. Integraal gezondheidsbeleid vraagt om investeringen op alle terreinen: van een woonomgeving die beweging uitlokt tot gezonde scholen en alcoholbeleid in sportkantines.

Veel informele zorg wordt geleverd door mantelzorgers. Ook voor deze doelgroep zijn preventieve maatregelen om overbelasting te voorkomen van belang.

Van fragmentatie naar samenhang

In de nieuwe beleidsperiode moet sterk ingezet worden op meer samenhang in beleid en uitvoering. De Wmo is een breed beleidsterrein dat raakvlakken heeft met diverse andere beleidsterreinen, zoals het gezondheidsbeleid, sportbeleid, jeugdbeleid, beleid op het gebied van Wonen, Zorg en Welzijn, beleid met betrekking tot de inrichting van de openbare ruimte, enzovoorts. Om de doelstellingen van de Wmo

te kunnen realiseren, is het dan ook van groot belang dat zowel bij de opstelling als bij de uitvoering van het beleid voor maatschappelijke ondersteuning alle relevante beleidsterreinen binnen de gemeente betrokken worden.

Zoals al in de inleiding werd geschetst wordt gestreefd naar inclusief beleid. Beleid dat vooraf rekening houdt met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van mensen, bijvoorbeeld door te zorgen voor voldoende levensloopbestendige woningen en een adequate inrichting van de openbare ruimte. Ook preventieve maatregelen om het gebruik van reguliere voorzieningen te bevorderen passen onder inclusief beleid.

Welzijn Nieuwe Stijl

Voor de doorontwikkeling van de Wmo is het noodzakelijk dat zowel de (sturings)relatie tussen de gemeente en de uitvoerende welzijnsorganisatie als de kwaliteit en professionaliteit van het welzijnswerk op orde zijn. Om op deze twee punten een verbetering te kunnen maken, heeft het ministerie van VWS het landelijke programma 'Welzijn Nieuwe Stijl' gelanceerd. Dit programma kent acht bakens die richting geven aan de kwaliteitsontwikkeling van de welzijnssector.

Deze acht bakens zijn:

- gericht op de vraag achter de vraag
- gebaseerd op de eigen kracht van de burger
- direct er op af
- formeel en informeel in optimale verhouding
- doordachte balans van collectief en individueel
- integraal werken
- niet vrijblijvend, maar resultaatgericht
- gebaseerd op ruimte voor de professional

Deze acht bakens sluiten uitstekend aan op de andere uitgangspunten voor het Wmo beleidsplan 2012 – 2015 en zijn bovendien niet alleen van toepassing op de werkwijze van het welzijnswerk in de gemeente, maar ook op andere partijen die een rol spelen in de prestatievelden van de Wmo zoals zorgaanbieders en woningcorporaties.

Meer sturen op hoofdlijnen

Meer nadruk op eigen kracht en medeverantwoordelijkheid van inwoners en meer nadruk op algemeen voorliggende voorzieningen betekent een andere rolverdeling. Er is meer ruimte nodig voor de spelers van de civil society*. De gemeente trekt zich meer en meer terug. Zij beperkt zich tot het mogelijk maken dat de civil society goed werkt en vormt een vangnet voor inwoners die niet op eigen kracht kunnen meedoen.

*) De meest gangbare vertaling van civil society is 'maatschappelijk middenveld' Tussen markt en staat bevinden zich in de samenleving veel verschillende vormen waarin mensen samenwerken. Dat brede scala aan activiteiten, organisaties en informele verbanden valt onder de noemer civil society.

De gemeente maakt met instellingen concrete afspraken over te leveren prestaties. Deze worden zo specifiek en meetbaar mogelijk gespecificeerd, zodat duidelijk is welk product geleverd wordt. Het risico bestaat dat een instelling zich hierdoor te veel gaat richten op het realiseren van de prestatie, terwijl de context uit het oog wordt verloren. Bovendien is onvoldoende bekend wat de relatie is tussen de geleverde maatschappelijke diensten en ontwikkelingen binnen de gemeente. Als gemeente moeten we meer op hoofdlijnen kunnen sturen. We benoemen meetbare resultaten en effecten (outcome) in samenhang: niet het aantal (hulpverlenings)trajecten is van belang, maar bijvoorbeeld het aantal mensen dat dankzij ondersteuning zelfstandig kan blijven wonen. Wetende dat het geen eenvoudige opgave is het rendement van sociale investeringen meetbaar te maken.

Ontwikkelingen

Een aantal (actuele) ontwikkelingen maakt dat we als gemeente opnieuw kritisch naar de toekomst kijken en ons herbezinnen op de rol van de gemeente in de uitvoering van de Wmo. In deze paragraaf wordt een aantal lokale en landelijke ontwikkelingen geschetst die de context vormen waarbinnen het nieuwe Wmo beleidsplan vormgegeven wordt.

Decentralisaties/ stelselwijzigingen

1. Decentralisatie AWBZ

De functie extramurale begeleiding gaat over van de AWBZ naar de Wmo. Gemeenten worden vanaf januari 2013 verantwoordelijk voor de nieuwe aanvragers, voor cliënten van wie de indicatie afloopt in 2013 en voor cliënten waarbij de situatie verandert en daarom een nieuwe indicatie nodig hebben. Vanaf 2014 worden gemeenten verantwoordelijk voor alle cliënten die op dit moment al extramurale begeleiding ontvangen in de AWBZ. De decentralisatie van extramurale begeleiding geldt ook voor het vervoer en voor de groep licht verstandelijk gehandicapten jongeren en voor kinderen met Jeugd-GGZ zorg (vanaf 2013). Als er sprake is van een verblijfsindicatie dan blijft de begeleiding vanuit de AWBZ geregeld.

Extramurale begeleiding is bedoeld voor mensen die een matige of ernstige lichamelijke, zintuiglijke, psychiatrische, psychogeriatrische of verstandelijke beperking hebben. Het doel van de begeleiding is het behouden, bevorderen of compenseren van de zelfredzaamheid om opname of verwaarlozing te voorkomen. Concreet gaat het om activiteiten zoals hulp bij het structureren van de dag, praktische ondersteuning en dagbesteding die school of werk vervangt (individueel of in groepsverband). Bij de overheveling van de financiële middelen past het Rijk een taakstelling van 5% toe.

2. Decentralisatie Jeugdzorg

De gemeente wordt verantwoordelijk voor de uitvoering van de gehele zorg voor kinderen, jongeren en hun opvoeders. Het gaat vooral om een nieuwe opbouw van een inhoudelijk fundament van de ondersteuning en zorg voor jeugdigen en/of hun opvoeders binnen hun sociale context met waar nodig een integrale aanpak van de problematiek. Het Centrum voor Jeugd en Gezin zal centraal staan in de opbouw van het nieuwe fundament.

Uiterlijk in 2016 moet de decentralisatie van alle onderdelen van jeugdzorg gerealiseerd zijn. Conform het regeerakkoord is 2013 een overgangsjaar voor de begeleiding uit de AWBZ. In de periode van 2014 tot en met 2016 zal fasegewijs de ambulante hulp overgaan, de dag- en residentiële hulp, de overige onderdelen van de provinciale jeugdzorg (kindertelefoon, diagnostiek, indicatiestelling, casemanagement, advies en meldpunt kindermishandeling), de jeugd-GGZ en jeugd LVG (Licht Verstandelijk Gehandicapten) en gesloten jeugdzorg. De jeugdreclassering en de jeugdbescherming zullen aan het eind van deze periode overgaan. Op rijksniveau zijn nog geen afspraken gemaakt. Op provinciaal niveau wordt nu verkend hoe we kunnen komen tot een co-ouderschap van provincie, gemeenten en Bureau Jeugdzorg voor wat betreft de transitie Jeugdzorg.

De decentralisatie van taken moet het rijk landelijk structureel € 300 miljoen aan bezuinigingen opleveren. Daarnaast wordt een eigen bijdrage in de Jeugdzorg ingevoerd. De eerste besparing van € 80 miljoen staat gepland voor 2015.

3. Stelselwijziging Passend Onderwijs

In het verlengde hiervan speelt dat het kabinet het stelsel voor passend onderwijs wil herzien. In het nieuwe stelsel krijgen scholen vanaf 2012 de plicht een passende onderwijsplek te bieden aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Momenteel is de zorg niet doelmatig en vaak buiten de school georganiseerd waardoor de focus op de stoornis van de leerling ligt en niet op de beperking die de leerling in het onderwijs ervaart.

Passend Onderwijs richt zich meer op de ondersteuning die nodig is om de beperking te compenseren. De doelen van passend onderwijs zijn:

- a. Zo goed mogelijk onderwijs bieden aan ieder kind, ongeacht de extra zorgbehoefte
- b. Het verminderen van bureaucratie
- c. Mogelijk maken van meer maatwerk in het zorgaanbod van leerlingen

Passend Onderwijs is van toepassing op alle onderwijstypes, zowel primair als voortgezet onderwijs als Middelbare Beroepsopleidingen.

Er zal worden vastgelegd dat gemeenten dienen samen te werken met het onderwijs en de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. Ook zal worden vastgelegd dat de gemeente een regierol heeft met betrekking tot het ontwikkelen van samenwerking tussen onderwijs en zorgorganisaties.

4. Wet Werken naar Vermogen

Met de Wet werken naar vermogen (WWNV) ontstaat één regeling voor iedereen met arbeidsvermogen. De doelgroep wordt gevormd door de personen die nu een beroep (kunnen) doen op de Wet werk en bijstand (WWB) en de Wet investeren in jongeren (WIJ). Onder de doelgroep vallen ook personen die dan niet meer in aanmerking komen voor een dienstbetrekking op grond van de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw), of voor een uitkering op grond van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong). De WWNV maakt een einde aan de huidige versnippering en zorgt voor samenhang, duidelijkheid en eenduidigheid. De Wajong en de Wsw blijven wel bestaan. Er komt echter een duidelijke afbakening met de WWNV.

Vanaf januari 2013 kunnen uitsluitend jonggehandicapten die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn nog instromen in de Wajong. De Wsw blijft vanaf januari 2013 alleen nog van toepassing voor degenen die aangewezen zijn op beschut werk. Voor de huidige Wsw-ers en Wajongers geldt een overgangsregeling. De rechten en plichten van de huidige Wsw-ers veranderen niet en de positie van de Wajongers die geen arbeidsmogelijkheden verandert evenmin. Er komt voorts één gebundeld re-integratiebudget. De huidige verschillende geldstromen worden hiervoor samengevoegd. Gemeenten krijgen meer vrijheid het budget naar eigen inzicht te besteden. Hierbij dient te worden aangetekend dat er fors wordt bezuinigd op zowel het huidige re-integratiebudget WWB en op de huidige Rijkssubsidie voor de uitvoering van de Wsw. Voorts wordt het instrument loondispensatie in de WWNV geïntroduceerd. Dit kan mensen die niet zelfstandig het Wettelijk Minimumloon (WML) kunnen verdienen aan de slag helpen bij reguliere werkgevers. Bij loondispensatie hoeft de werkgever niet het volledige loon te betalen. De werkgever betaalt alleen het deel dat de werknemer arbeidsproductief is, de zogenoemde loonwaarde. De gemeente vult aan tot maximaal het WML en biedt waar nodig persoonlijke voorzieningen als begeleiding en aanpassing van de werkplek.

Voorts heeft het Kabinet per 1-1-2012 de huidige WWB ingrijpend gewijzigd. De belangrijkste wijzigingen zijn dat de WIJ vervalt en dat het WIJ regime voor de jongeren tot 27 jaar onderdeel wordt van de WWB, dat de bijstand voor inwonenden (gezinsbijstand) wordt afgeschaft, dat jongeren eerst vier weken actief moeten zoeken naar werk voordat ze in aanmerking komen voor een uitkering en dat ouders met kinderen onder de vijf jaar worden verplicht te solliciteren. Bovenstaande punten, maar ook de instroom van de nieuwe doelgroepen zullen effect hebben op de budgetten schuldhelpverlening en miniregelingen/armoedebeleid. De ontstane situatie en de dusdanige drastische kortingen maken dat we, naast de inzet van nu, ons zullen moeten herbezinnen op de dienstverlening aan deze doelgroepen.

Door de hierboven genoemde decentralisaties en een aantal andere maatregelen en mogelijke ontwikkelingen in de AWBZ (onder andere IQ-maatregel, scheiden wonen-zorg, eigen bijdrage AWBZ) zullen we extra bedacht moeten zijn op de cumulatie van effecten van deze maatregelen bij een aantal doelgroepen.

Demografische ontwikkelingen

Nederland vergrijsd. Tussen nu en 2038 zal het aantal 65-plussers toenemen van 2,4 naar 4,3 miljoen. Een kwart van de 17 miljoen Nederlanders is dan 65 jaar of ouder. Met een toename van 65-plussers zal de druk op de zorg aanmerkelijk stijgen. Met een stijgende zorgvraag neemt de behoefte aan ondersteuning en zorg in de toekomst toe.

Periode van bezuinigen

We laten de tijd achter ons met ruime budgetten die het mogelijk hebben gemaakt om te investeren in een uitgebreid en gedifferentieerd voorzieningenniveau. Voortkomend uit de bezuinigingen van het Rijk wordt de gemeente de komende jaren geconfronteerd met forse kortingen op de algemene uitkering. Daarbij komt dat we tegelijkertijd te maken hebben met hogere uitgaven, onder andere op het gebied van de uitkeringen.

Landelijk wordt er een korting van 200 miljoen euro op het Wmo budget doorgevoerd. Maar ook minder middelen voor het CJG, maatschappelijke opvang en een lagere integratie-uitkering Wmo maakt dat we binnen de uitvoering van de Wmo keuzes moeten gaan maken.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Tot slot een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die onverminderd gelden en waarmee bij het opstellen van het Wmo beleidsplan 2012 - 2015 rekening moet worden gehouden.

- Scheiden wonen en zorg: in de AWBZ wordt (getemporiseerd) overgegaan tot het scheiden van wonen en zorg. Het wonen maakt geen deel meer uit van AWBZ aanspraken; burgers betalen huur voor de wooncomponent en krijgen de zorg via de AWBZ vergoed. Hierdoor krijgen bewoners meer keuzevrijheid. Ter compensatie van de extra woonlasten, wordt de huidige intramurale eigen bijdrage verlaagd. Bewoners die de woonlasten financieel niet kunnen dragen, komen in aanmerking voor huurtoeslag. Scheiden van wonen en zorg heeft zowel invloed op de bedrijfsvoering als op de huisvesting. De Normatieve Huisvestingscomponent (NHC) is immers gekoppeld aan de Zorgzwaartepakketten (ZZP's). De scheiding van wonen en zorg betreft een voortschrijdende extramuralisering van de zorg waardoor de gemeente op basis van de Wmo meer kosten zal maken voor de ondersteuning van de langer thuisblijvende burgers.
- Polarisering: vanwege de steeds complexer wordende informatie- en prestatie maatschappij is sprake van een toenemende tweedeling tussen sterke en zwakke groepen. De al eerder genoemde decentralisaties zullen deze polarisatie voor een deel versterken omdat veel van deze regelingen een doelgroep treft die nu ook al als zwakker getypeerd wordt.
- Individualisering versus sociale cohesie: De afgelopen decennia is de mens geïndividualiseerd. Daarnaast beschikken we over minder vrije tijd en is er een breder aanbod om deze tijd te besteden. Enerzijds kan individualisering gezien worden als een ontwikkeling met negatieve gevolgen voor de samenleving, anderzijds kan het beschouwd worden als moderne voorwaarde om tot sociale integratie te komen.
- Digitalisering: internet is niet meer weg te denken uit onze samenleving en biedt tal van kansen op het gebied van zorg, dienstverlening en sociaal verkeer. Er zijn echter ook bedreigingen zoals bijvoorbeeld kinderen en jongeren die veel achter de computer zitten en daardoor minder bewegen en meer kans hebben om een gameverslaving te ontwikkelen.
- Arbeidsparticipatie versus vrijwilligerswerk: hoewel ook veel werkende mensen vrijwilligerswerk doen is er een spanningsveld tussen enerzijds de stimulans vanuit de overheid om meer en langer te werken en anderszijds de stimulans om meer vrijwilligerswerk te doen of mantelzorg te verlenen.

).